No. 317. ANNO 1850. **ARNHEMSCHE COURANT.** Dingsdag 5 November.

Het diplomatisch examen.

Eenige dagen geleden, behelsde de *Staats-Courant* eene kennisgeving van den minister van Buitenlandsche Zaken, luidens welke zij die tot *attaché* bij het Nederlandsch corps diplomatique wenschen benoemd te worden, berigt bekomen van wat zij te doen en te bestuderen hebben ter aflegging van een diplomatisch examen, 't welk in den loop der maand maart zal worden gehouden. Deze oproeping schijnt te getuigen van het meerder besef, 't welk de regering thans koestert van de noodwendigheid om mannen van studie en bekwaamheid op te leiden voor de *wetenschap* en de *praktijk* der diplomatie. Tot nog toe toch, pleegde die gewigtige tak van staatsdienst verregaande te worden verwaarloosd en zag men zelfs eenige der belangrijkste zendingen buiten 's lands opdragen aan mannen, blijkbaar niet toegerust met die kunde en bekwaamheid, welke tot de bevordering der nationale belangen in den vreemde, thans meer dan ooit worden vereischt. Immers, is de diplomatische wetenschap ten huidigen dage van uitgebreider en, deels, van anderen aard geworden, dan toen DE FLASSAN, in zijne *Hist. gén. de la diplomatie française*, ze omschreef als »*l'art d'ordonner, de diriger et de suivre, avec connaissance de cause, les négociations politiques*," moet thans de *onderhandelaar*, en vooral de Nederlandsche onderhandelaar, tevens een statisticus en oeconomist wezen, in staat om bij zijne regering het *initiatief* te nemen van proeven, ondernemingen, maatregelen en onderhandelingen, ter bevordering van den nationalen handel, van de nationale welvaart, van de nationale kracht, zoo zal het wel geen verder betoog behoeven, dat, vooral in Nederland, de diplomatische betrekkingen onder de moeijelijkste en gewigtigste betrekkingen behoorden te worden gerangschikt, en dat de keuze der mannen, aan welke men dezelve opdraagt, niet met te groote naauwgezetheid, niet met te groote gestrengheid, wat derzelver talenten betreft, geschieden kan.

Politisch en oeconomisch (staathuishoudkundig) tevens van aard, moet de diplomatie, *theoretisch* beschouwd, op vaste beginsels steunen, naardien zij op meer of minder positive stellingen gegrond is en een bepaald doel beoogt, namelijk: het onderhouden en regelen der gunstige betrekkingen, die tusschen de verschillende staten bestaan of behoorden te bestaan, ter bevordering van hun wederzijdsch welzijn en ter vermijding der botsingen, die, al ligt, het gevolg van verkeerde begrippen, misverstand en ergernis zouden kunnen wezen.

De verscheidenheid en het verschil der internationale betrekkingen hangt af van den oorsprong en de wijziging dier staten, van de constitutive beginsels der regeringen; van derzelver werkelijke of onderstelde magt; van de wisselingen hunner betrekkelijke verhouding; van wat zij gemeen hebben; van dat waarin zij verschillen; van de moreele en materiëele veranderingen, die er in voorvallen, enz. Al die omstandigheden nu, rusten op, of vloeijen voort uit feiten, wier onderzoek, vergelijking en verband zeer goed een onderwerp van studie kunnen wezen, waartoe talrijke historische werken, gedenkschriften, traktaten, diplomatische correspondentiën voordezen schier de eenige bronnen waren, doch waartoe thans ook de veel rijkere statistiek en veel gezonder staathuishoudkunde onmisbare en steeds te raadplegen wetenschappen zijn.

En wat de *praktijk* der diplomatie betreft, zoo is het onloochenbaar dat daartoe helder oordeel en fijne takt vereischt wordt; want in zeer vele omstandigheden zijn de voorschriften der theorie ontoereikend; soortgelijke gevallen hernieuwen zich wel is waar op verschillende tijden; maar de bijkomende omstandigheden, het verschil van belangen en inzigten, kunnen eene groote wijziging van gedrag vereischen; en zoo kan het geschieden dat geen antecedent toepasselijk is op het feit van den dag. Dan kan de beslissing slechts worden geput uit de volledige kennis van den stand van zaken, en uit de voorziening, als het ware, uit de gissing der voorvallen die denzelven zouden kunnen veranderen.

Uit het gezegde moet echter niet worden opgemaakt dat de diplomatie, in hare praktijk beschouwd, geen onderwerp van studie kan wezen; want zijn de voorbeelden van het verleden niet altoos toepasselijk op de omstandigheid waarin men verkeert, zoo zal men er toch steeds, bij analogie redenerend, de rijkste en veiligste bron van onderrigt in vinden.

In weerwil harer belangrijkheid echter, is de diplomatie schier nergens genoegzaam gewaardeerd en beoefend geworden; en hebben eenige diplomaten er zich grondig op toegelegd, zoo zag men andere de loopbaan inslaan, zonder voorbereiding, zonder eenige gemeenzaamheid met de daartoe noodwendige wetenschappen, of wel zij bepaalden zich bij eene oppervlakkige lezing der voornaamste werken, die over het volkenregt en de geschiedenis der diplomatie handelden, en achteden zich genoegzaam bekend met diplomatischen stijl, als zij eene bloemlezing van diplomatische schrifturen onder het oog hadden gehad.

Eene groote dwaling is het, te gelooven dat voor diplomatie *gezond verstand* en *goede manieren* genoeg zijn; zij die zulks onderstellen, hebben zich begoochelingen gemaakt toen zij eenige zaken met goeden uitslag behandeld zagen door mannen, die zich nooit meer dan eene zeer oppervlakkige kennis hadden verworven. Als de onderwerpen zich verwikkelen, als de tegenwerking ernstiger is, dan volstaat het eenvoudig gezond verstand niet meer, om het moeijelijk doel te bereiken of de oplossing van het verwikkelde vraagstuk te vinden.

Evenzeer zou hij dwalen, die meenen mogt dat men zich door de praktijk alleen kan vormen. Zoodra de diplomatische agent in functie komt, heeft hij met de feiten de werkzaamheden en de formaliteiten des oogenbliks te doen. Dan is er weinig tijd om van aanvang af te studeren of om lange nasporingen te doen, ten einde de zaak wel te doorgronden. Ervaring is, buiten kijf, de vrucht van praktijk; maar om die behoorlijk te plukken, is het noodig dat de praktijk steune op theorie.

Uitgaande nu, van de onderstelling dat de jongeling die in Nederland de diplomatische loopbaan wil intreden zijne academische opvoeding hebbe voltooid, zoo vordert de minister van Buitenlandsche Zaken thans van hem dat hij een nader examen doorsta: in het *Volkenregt*; het *Nederlandsch Staatsregt*; de *Staathuishoudkunde*; de *Statistiek*; de *Geschiedenis der Diplomatie*, alsmede in den *Nederlandschen* en *Franschen stijl*. Eigenlijk zijn, uitgezonderd de Fransche stijl, al deze vakken reeds aan de hoogeschool behandeld geworden, en, voor een gedeelte althans, onderwerpen van onderzoek geweest. Het zal er dus op aankomen, hoe diep het nader onderzoek of diplomatisch examen in de genoemde wetenschappen indringe, en welke omvang van kennis in den examinandus wordt vereischt. Onzes achtens, wordt het opzigtens den Franschen stijl, vrij ligt genomen, als men zich bevredigt met »zoo niet sierlijke, althans duidelijke stijl, en zonder belangrijke spel- en taalfouten." Dit is voor eenen diplomaat, die zeer gemeenzaam met het Fransch, de algemeene taal der diplomatie, behoort te wezen, wat weinig. Ook gelooven wij dat het genoeg is een blik te werpen op de invloedrijke en meestal beslissende positie, welke Engeland bekleedt in de politische en commerciële wereld, alsmede in de afdoening der voorname vraagstukken, welke de gansche maatschappij van Europa aangaan, om zich te overtuigen dat de kennis der Engelsche taal ten huidigen dage onmisbaar is voor elken diplomaat, die waarlijk op de hoogte zijner functiën zijn wil.

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 31 *oct.* Het grootste gedeelte der zoogenaamde Duitsche marine, namelijk de korvetten *Frankfort*, *Lubeck*, *Bremen*, *Hamburg*, *Groothertog van Oldenburg*, en *Duitschland* zullen, naar wij vernemen, in de haven van Brake overwinteren. Over het geheel heeft de Oldenburgsche regering tot dusverre moeite noch kosten gespaard, om, zoo lang mogelijk, het zoo onzekere bestaan dier marine te verzekeren. Jammer maar, dat het aan de noodige fondsen ontbreekt, om deze vaartuigen in goeden staat te houden. Daar de haven van Brake te klein is om al de overige veilig op te nemen, zien de fregatten *Hansa*, *Barbarossa* en nog eenige, zich genoodzaakt elders eene veilige ligplaats op te zoeken. Zij liggen thans bij Bremerhaven ten anker.

Frankfort, 4 *nov.* Heden middag te 1 ure rukte een Beijersch legerkorps, onder bevel van den Prins *von Taxis*, ongeveer 8000 man sterk en het Oostenrijksche bataillon jagers van 1000 man met 2½ batterij (20 stukken geschut), te Hanau binnen. Nadat de Prins *von Taxis* het geheele corps in oogenschouw had genomen, trok het grootste gedeelte daarvan verder, in de rigting van Gelnhausen. Te Hanau zelf bleven 3500 man van alle wapenen met het hoofdkwartier, waarbij zich de ambulante veld-gendarmerie, de veldpost enz. bevinden. Het was echter eerst zoo kort te voren bekend geworden dat dit corps zou aankomen, en de inkwartiering was zoo laat aangezegd, dat een gedeelte der troepen nog tot 4 ure op de straten moest camperen. Alle huizen zijn opgepropt met soldaten; in vele zouden zich 60 man bevinden! Bij de bevolking werd over het algemeen eene rustige houding waargenomen; de eenige demonstratie bestond daarin dat de proclamatiën van den Keurvorst en van den bonds-commissaris, graaf *Rechberg*, ter naauwernood aangeplakt waren of zij werden ook terstond weder afgescheurd. De laatste konde ik niet meer magtig worden; de eerste luidt aldus:

»Wij *Frederik Wilhelm I* bij de gratie Gods Keurvorst en Souvereine Landgraaf van Hessen enz. enz.

Het gewigtig oogenblik, waarin bondstroepen den Keurvorstelijken staat binnenrukken, vordert het, tot u, onze beminde onderdanen, een woord van vertrouwen te rigten, want wij verlaten ons met volkomene gerustheid op de trouw van Ons volk, dat het niet aan bewijzen daarvan heeft doen ontbreken, Hetgeen gij ziet gebeuren, is de vrucht der met de constitutie strijdige weigering der belastingen door de Standen-vergadering, die Wij ontbonden hebben. De constitutie geeft Ons de bevoegdheid, zij legt Ons den pligt op, bij zoodanige buitengewone omstandigheden maatregelen te nemen, die de zekerheid van den staat waarborgen, waarin de orde in de staatshuishouding eene gewigtige plaats bekleedt. Op grond der constitutie hebben wij in den loop der vorige maand verordeningen uitgevaardigd, die door Ons als volstrekt noodzakelijk beschouwd werden en die daarom des te minder ingrepen in de regten, Ons door de constitutie gegeven, daar zij slechts als overgangs-maatregel geldend waren. De weerspannigheid Onzer ambtenaren, waardoor ook een groot gedeelte van het corps Onzer officieren zich liet misleiden, maakte de ten-uitvoer-legging der uitgevaardigde verordeningen onmogelijk, zoodat Wij ons genoodzaakt zagen een beroep te doen op de hulp van den Bond, waarvan de noodzakelijkheid door de in de Bondsvergadering vertegenwoordigde regeringen erkend werd. Wij zouden ontrouw worden aan Onze, Ons door God opgelegde Landsheerlijke pligten, als wij toelieten, dat willekeurig opgevatte denkbeelden van Onze staatsdienaars, den gang van Onze regering zouden bepalen, en naast en tegenover de magt, die aan Ons, uit erfelijke regten, krachtens de constitutie van Ons land, toekomt en door God Ons is toevertrouwd, eene andere, in de staatsdienaars liggende magt, op schijnbaar wettige wijze zich zoude mogen doen gelden. *Keizerlijk Oostenrijksche en Koninklijk Beijersche troepen* zullen op den dag der afkondiging van deze proclamatie ons land binnenrukken, *om ter uitvoering der besluiten door de hooge Bondsvergadering genomen, Onze verordeningen ten uitvoer te leggen en den afgekondigden staat van beleg in stand te houden.* Terwijl wij dit ter kennis van Onze getrouwe onderdanen brengen, vertrouwen Wij, zelfs onder deze buitengewone omstandigheden, op een rustig en wettig gedrag onzer onderdanen, maar verklaren uitdrukkelijk, dat de bezetting van Ons land door Duitsche Bondstroepen, eenig en alleen ten doel heeft, den regelmatigen en wettelijken staat van zaken dáár te herstellen, waar hij verstoord is, en haar te handhaven en te bevestigen, waar zij door de trouw van onze onderdanen ongeschonden is bewaard gebleven, en dat wij er ernstig op bedacht zijn, zooveel mogelijk alle nadeel van onze getrouwe onderdanen af te wenden en alle onvermijdelijke gevolgen van eenen tijdelijken staat van beleg, zoo veel dit kan te verligten.

Aldus door Ons *Allerhoogst* eigenhandig onderteekend en met het landszegel voorzien.

Wilhelmsbad,
28 october 1850. (L. S.) *Frederik Wilhelm*.
(Get.) *Hassenpflug*, *Volmar*, *Haynau*, *Baumbach*.

Tegelijkertijd met het binnenrukken der Beijersche troepen vertrokken de nog aanwezige Keurhessische militairen over Frankfort, naar Bockenheim, Praunheim en omstreken. Ter vervanging van den generaal *Amelunxen*, die den gouverneurspost heeft nedergelegd, werd de majoor *Humbert* benoemd, die echter terstond naar den Keurvorst te Wilhelmsbad vertrokken is, om voor die eer te bedanken. De hoofdwacht, de poortwacht en die aan het station van den spoorweg werden tegen den avond door de Beijeren betrokken. Alles is nu in gespannen verwachting over de dingen die volgen zullen.

Kassel, *30 oct.* Naar alle waarschijnlijkheid zal het door de officieren verzochte ontslag toegestaan worden. (Het berigt, voorkomende in de *Neue-Hessische Zeitung*, dat reeds 52 officieren het verzochte ontslag bekomen hebben, *was ongegrond.*)

Karlsruhe, *31 oct.* De stads courant behelst heden op half officiële wijze de mededeeling dat het berigt van eenen spoedigen aftogt der *Pruisische troepen* uit Baden, volstrekt ongegrond is. Intusschen hebben er nog steeds onderhandelingen met Pruisen over dit punt plaats; van de zijde van Baden zoude men eene vermindering van het aantal Pruisische militairen wenschen, om het aantal der nieuw te organiseren Badensche troepen, voor welke het aan huisvesting ontbreekt. Het is dus niet onwaarschijnlijk dat binnen kort 6000 man Pruisen uit Baden zullen opbreken. Het vertrek van nieuwe Badensche troepen naar Pruisen, is, zoo als men kan vertrouwen, geheel opgegeven.

Kassel, *2 nov.* Heden heeft ook het Kasselsche scherpschutters-bataillon de stad verlaten en heeft de burgergarde de wachten betrokken.

Berlijn, *1 nov.* Door de cholera zijn hier ter stede tot 30 october aangetast 1175 personen, waarvan 697 overleden, 443 hersteld en 25 in behandeling gebleven zijn.

Berlijn, *2 nov.*, *des avonds.* (*Per telegraaf.*) Het hoofdartikel van de zoo even verschijnende *Deutsche Reform* luidt eenigzins oorlogzuchtig. De depêches die het binnenrukken der Beijeren in Hanau melden, hebben de mogelijkheid van een ernstig conflict grooter gemaakt. De *Deutsche Reform* hoopt intusschen nog dat dit binnenrukken eene overijling is alleen van de zijde van Beijeren en dat de daarin liggende uitdaging van Pruisen, nog tijdig weder goed gemaakt zal worden.

BELGIE.

Brussel, *2 nov.* De verwarring waardoor men sinds drie dagen te Parijs in zorg heeft verkeerd, heeft opgehouden. De permanente commissie die in hare zitting van woensdag geen besluit had genomen, heeft donderdag eene tweede gehouden, tot welker bijwoning zij de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog heeft uitgenoodigd. Eerstgenoemde heeft zich alleen derwaarts begeven en verklaard dat hij gereed was voor allen te antwoorden. De aanval is hevig geweest; de overwinning is aan den heer *Baroche* verbleven, in dien zin namelijk, dat de commissie, die slechts over eene enkele quaestie, de onmiddellijke bijeenroeping der vergadering, uitspraak te doen had, — besliste dat het tijdstip der terugkomst te zeer op handen was, dan dat men de toevlugt zou nemen tot dien maatregel. Zij heeft overigens acte genomen van de verklaringen en verzekeringen door den minister gegeven, die getracht heeft het gewigt der verplaatsing van den heer *Neumayer* en van het genootschap van den *Dix Décembre*, waarvan weder veel gesproken werd, te verkleinen. Er is eene sub-commissie van zes leden benoemd om het proces-verbaal der zitting op te maken, dat nog heden, in eene opzettelijk daartoe belegde buitengewone vergadering, zou worden medegedeeld, die echter niets belangrijks zal opleveren, daar men aan de aanneming van het proces-verbaal niet behoeft te twijfelen. Dit proces-verbaal, als mede dat omtrent de wapenschouwing van Satory, zal, op den dag der heropening van de vergadering, aan haar worden medegedeeld.

Na langdurige aarzeling neemt de generaal *Neumayer*, naar men zegt op aandrang van den generaal *Changarnier* zelven, de hem aangebodene vergoeding aan. Dit is evenwel nog niet officiëel en de brigade-generaals die onder zijne bevelen staan, sporen hem, naar men verzekert, aan, om de eer der epaulet, haar niet aan te nemen. Het tegendeel is echter het waarschijnlijkste.

Maar zoo alles al geschikt schijnt te zijn, blijft niettemin in den grond de verbittering nog groot. In het Elysée wilde men nog verder gaan, nog andere generaals die onder de bevelen van den generaal *Changarnier* staan, afzetten, om zoodoende langzamerhand de kracht van den opperbevelhebber te fnuiken. Er is niets minder noodig geweest dan de aanbieding van ontslag door zes ministers te gelijk, om dit plan op te geven.

Men spreekt van ongeloofelijke plannen van het genootschap van den *Dix Décembre* en andere bonapartistische genootschappen die zich organiseren of herrijzen. Zij zijn zoo bespottelijk, dat men hen niet ernstig kan opnemen.

Ook houdt men zich bezig met de Boodschap van den President, die, naar men blijft verzekeren, zoo gematigd en constitutioneel mogelijk zal zijn.

En echter broeit er steeds onweder; men schijnt eenen donderslag te verwachten. Er is meer ontspanning, maar inderdaad blijft de toestand dezelfde en de President heeft op dit oogenblik manuen van aanbelang van de conservative partij, die hem gedurende langen tijd ondersteund hebben, tegen zich.

De staatkundige berigten uit Italië zijn volstrekt onbelangrijk.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *3 nov.* Een bediende der Nederlandsche bank is dezer dagen, met een deficit van ongeveer elf duizend guldens in de hem toevertrouwde kas, ontvlugt. (*Hand.*)

's Gravenhage, *2 nov.* In de residentie is aangekomen de als schilder beroemd gewordene Javaansche Prins *Radin Saleh*.

— Met de steurharing-visscherij blijft het te Scheveningen steeds zeer gunstig gesteld. Gedurende de laatste drie dagen zijn weder tien pinken aangekomen, waaronder eene, die zijne tweede reis volbragt. Intusschen blijft de markt hoog; zijnde de laatst aangebragte haring nog verkocht voor ruim *f* 23.

— Z. M. heeft benoemd, op voordragt van den minister van Binnenlandsche Zaken, tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw, *A. Swaan*, burgemeester en opper-strandvonder te Terschelling, en zulks tot erkenning van den moed en het beleid, door hem aan den dag gelegd bij de redding van de op 29 september jl. in de nabijheid van het eiland Terschelling gestrande Fransche brik *le Jeune Auguste*.

— Naar men verneemt heeft de heer *Beckers*, inspecteur-generaal der geneeskundige dienst in Nederland, aanvraag gedaan tot het bekomen van zijn pensioen.

's Gravenhage, *3 nov.* Morgen ochtend te elf ure zullen de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal wederom vergaderen, tot voortzetting van hare overwegingen over de ontwerpen van wet, uitmakende de staatsbegrooting voor den jare 1851.

Te een ure zal de Kamer eene openbare zitting houden, zoowel tot het verkiezen van *vijf* kandidaten tot aanvulling der opengevallene betrekking van raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, als tot het antwoorden door den heer *van Dam van Isselt* of de interpellatie van den minister van Binnenlandsche Zaken, met betrekking tot de oprigting van scholen.

— Men verneemt, dat, bij het onderzoek, dat er in de vorige week in de afdeelingen van de Tweede Kamer, is aangevangen over de voordragten van wet, uitmakende de staatbegrooting voor den jare 1851, er vele gewigtige bedenkingen zijn in het midden gebragt zoo over den staat van 's lands finan-tiën in het algemeen, als over verschillende hoofd-stukken in het bijzonder.

Bij die gelegenheid hebben onderscheidene leden hun leedwezen te kennen gegeven, dat er bij sommige departementen niet met genoegzamen ijver was te werk gegaan, waarvan het gevolg was, dat eenige hoofdstukken sedert het vorige jaar zoo weinig den invloed van de optreding van het nieuwe gouvernement hadden ondervonden. Dit moet, naar men zegt, in ruime mate het geval zijn met het hoofdstuk van het departement van Justitie. De groote meerderheid der leden moet den wensch te kennen gegeven hebben, dat er, ten opzigte van dat hoofdstuk, eene kredietwet voor zekeren tijd zou worden aangenomen, ten einde de regering aan te sporen om onverwijld de maatregelen te beramen, die bij dat departement tot krachtdadige bezuiniging en vereenvoudiging zullen kunnen leiden.

Men verzekert ook, dat onder de middelen, die men, bij gelegenheid van het onderzoek van de begrootingswetten, wederom ernstig ter sprake heeft gebragt, zou behooren de landverkoop op Java, waarvan de opbrengst, naar men meende, zou kunnen strekken tot amortisatie van schuld. Men kan voorzien dat deze aangelegenheid bij de Tweede Kamer tot een onderwerp van naauwgezette overweging zal worden gemaakt.

Men deelt voorts mede, dat er in de aanstaande week met het onderzoek van de ontwerpen van begrooting zal worden voortgegaan; dat, terwijl de regering zich zal bezig houden met de overweging van het deswege op te maken antwoord, de Kamer zal behandelen de ingediende ontwerpen van wet, die van minderen omvang zijn; zoodat er, immers op dit oogenblik, geen voornemen bestaat, om uiteen te gaan, of de werkzaamheden te schorsen.

Arnhem, *4 nov.* Wij laten hier volgen het verslag van de Commisssie van Rapporteurs van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op het wets-ontwerp tot voorziening betrekkelijk de voortzetting der werken tot droogmaking van het Haarlemmer-meer. Dit verslag luidt als volgt:

»Bij koninklijke boodschap van den 16den october 1850 is aan de Tweede Kamer een ontwerp van wet ter overweging aangeboden, houdende nadere voorziening tot verdere voortzetting van de werken tot droogmaking van het Haarlemmer-meer.

»Het onderzoek in de afdeelingen heeft tot de volgende beschouwingen van algemeenen aard aanleiding gegeven.

»§ 1. Ofschoon men het betreurde, dat tot bereiking van het doel dezer onderneming nog eene zoo aanzienlijke som boven hetgeen sedert 1839 daaraan reeds is te koste gelegd, wordt vereischt, meenden de leden echter vrij algemeen aan deze wetsvoordragt hunne goedkeuring niet te mogen onthouden, vermits alleen langs dien weg de voltooijing mogelijk wordt van een werk, dat niet zonder groote inspanning en aanzienlijke geldelijke opofferingen tot op de tegenwoordige hoogte is gebragt kunnen worden. Men besefte de noodzakelijkheid, dat eenmaal, en wel zoo spoedig mogelijk, het doel der onderneming mogt bereikt worden, en oordeelde dat in den tegenwoordigen stand der zaak, de afkeuring der voorgedragene maatregelen grooter nadeel zou met zich voeren, dan eene verhooging der vroeger vastgestelde som. Vele leden vonden zich in dit gevoelen bevestigd door de overweging, dat de bedoelde verhooging meer schijnbaar dan wezenlijk was, dewijl zij strekken moest om terug te geven wat uit de gelden voor de droogmaking van het Haarlemmer-meer bestemd, ten behoeve van andere onderwerpen waarop in 1839 niet was gerekend, als de betaling van interesten en het aanleggen van verdedigingswerken, was verstrekt. Uit dit oogpunt beschouwd, meenden de bedoelde leden in dit ontwerp veeleer eene herstelling dan eene uitbreiding van het aanvankelijk vastgesteld bedrag, ten behoeve der droogmaking te vinden.

»Doch, welk gevoelen men ook ten dien aanzien was toegedaan, algemeen gaf men de hoop te kennen, dat de nu voorgestelde maatregelen afdoende en de gevraagde gelden genoegzaam zouden zijn om de droogmaking van het Haarlemmer-meer te volbrengen; terwijl de overtuiging van de hooge noodzakelijkheid der voordragt het deed betreuren, dat zij niet vroeger was aangeboden. Reeds in het vorige jaar heeft het gouvernement in § 91 der Memorie van Beantwoording betreffende de staatsbegrooting over 1850 medegedeeld, dat het voornemen bestond om weldra een maatregel aan de Kamers voor te stellen, ten einde met gemeen overleg de voltooijing van deze nationale onderneming te verzekeren. Bij de overweging, dat elk uitstel schadelijk is, zoowel voor de onderneming zelve, als voor de belangen van het hoogheemraadschap van Rhijnland, wenschte men door het gouvernement te worden ingelicht ten aanzien der oorzaak van het zoo lang uitblijven dezer voordragt.

»§ 2. Bij no. VI van den staat der kosten, gevoegd bij de wet van den 31sten December 1843

(*Staatsblad* no. 71) was eene som uitgetrokken voor herstel van vergraven verdedigingswerken en aanleg van nieuwe, ter vervanging van die, welke door de droogmaking zijn vervallen. Volgens den onder litt. *G.* overgelegden staat, is deze post, na door overschrijving te zijn verhoogd, geheel uitgeput. En ofschoon in den staat van art. 1 der wetsvoordragt geen post voor den aanleg van verdedigings werken wordt aangetroffen, zegt de Memorie van Toelichting op pag. 11 nietiemin: »Bij Sloten zullen nog andere verdedigingswerken uit die som moeten worden aangelegd.” Sommige leden vonden daarin eenige onduidelijkheid. — Zij wenschten van het gouvernement te weten, of er nog eene som bestaat, waaruit bij Sloten nog andere verdedigingswerken moeten worden aangelegd. — Ten andere vroeg men, waaraan moest worden toegeschreven, dat in de Memorie van Toelichting op pag. 11 gesproken wordt van eene som van ƒ220,000, later verhoogd tot ƒ280,316, terwijl in den staat *G* die verhooging slechts tot het bedrag van ƒ275,920.91 staat vermeld.

»§ 3. Krachtens art. 1 der wet van 22 maart 1839 (*Staatsblad* no. 7), werd eene geldleening van acht millioen gulden geopend: 1o. op de bijdragen door de Staten van Holland toen reeds toegestemd; 2o. op zoodanige bijdrage als daartoe door de belanghebbende districten, naar mate van hun belang en de voordeelen door hen te verkrijgen, zal worden verstrekt. — Vrij algemeen wenschte men inlichtingen ten aanzien van het vermoedelijk bedrag dier bijdragen van de aangrenzende districten; en ofschoon de regeling, zoo als op pag. 15 der Memorie van Toelichtig staat uitgedrukt, van de bijdrage door Rhijnland, nog niet tot stand kunne komen, verlangden sommige leden evenwel mededeeling omtrent den vermoedelijken loop, welken deze regeling zou hebben.

»§ 4. Eindelijk werden nog beschouwingen met betrekking tot twee plaatsen der Memorie van Toelichting in het midden gebragt. De eerste gold hetgeen op pag. 5 vermeld wordt en de daarbij overgelegde overeenkomst sub lit. *B.* Eenige leden, de voordeelen nagaande, welke aan het hoogheemraadschap van Rhijnland door de droogmaking van het Haarlemmer-meer zullen te beurt vallen, konden den twijfel niet terughouden, of de bedoelde overeenkomst niet op voorwaarden ware aangegaan, welke voor den staat bezwarend zijn te achten.

»De tweede beschouwing betrof den verkoop der landen op pag. 14 vermeld: Met genoegen vernam men daaruit het voornemen der regering, om allengs den verkoop te doen plaats hebben en reeds spoedig daarmede aan te vangen. De verkoop toch van een te groot aantal bunders land op eens, zou een ongunstigen invloed op den prijs der landen kunnen uitoefenen.

»Vervolgens is men overgegaan tot het onderzoek van de bepalingen der wets-voordragt.

»*Considerans.* De woorden: *dat nadere voorzieningen noodig zijn tot verdere voortzetting van de uitvoering der werken tot droogmaking van het Haarlemmer-meer*, schenen minder overeenkomstig het doel der wet. Naar aanleiding van de beschouwing in § 1 van dit verslag opgenomen, verlangde men duidelijker in den considerans te zien uitgedrukt, dat het doel der wets-voordragt is de weder-aanvulling van het oorspronkelijk vastgesteld bedrag; voorts dat die maatregel moet strekken tot *voltooijing* en niet tot *voortzetting* van het werk.

»Art. 1, no. 1. In verband met hetgeen in de Memorie van Toelichting op pag. 4 werd aangetroffen omtrent de noodzakelijkheid van de voorziening in den aanvoer van zoet water bij zomerdroogte, gaven eenige leden in bedenking of de omschrijving van dezen post zou toelaten, dat daarop de kosten voor het inlaten van zoet water worden vereveud.

»No. III. *Schadeloosstelling voor in te nemen gronden, gebouwen en andere eigendommen* ƒ25,000. Ten aanzien van dezen begrootingspost bestond groot verschil van gevoelen. Sommige leden, zonder op weglating daarvan aan te dringen, gaven echter uitdrukkelijk te kennen, dat zij geenszins wilden geacht worden eenig regt der stad Leiden ten aanzien van dit onderwerp hierdoor te erkennen. Zij vonden dezen post te moeten bekrachtigen als in het algemeen bestemd voor schadeloostelling bij onteigening, zonder er den zin aan te hechten in de Memorie van Toelichting op pag. 6 uitgedrukt; te meer nog, dewijl op de begrooting der wet van 31 December 1843 een post voor schadeloosstellingen voor in te nemen gronden, gebouwen en andere eigendommen was gebragt.

Andere leden, geheel en al eenstemmig met de bedoeling om de ƒ25,000 toe te staan, zonder dat daaruit eenige erkenning van regt door de stad Leiden zou kunen worden afgeleid, oordeelden evenwel, dat het oogmerk beter zou worden bereikt, wanneer de post sub no. III wegviel en die sub no. XI, van onvoorziene uitgaven, met ƒ25,000 werd vermeerderd. — Nog andere leden daarentegen, wenschten den post sub no. III te doen wegvallen, zonder een hooger bedrag voor onvoorziene nitgaven vast te stellen. — Doch, welk gevoelen over het blijven bestaan of wegvallen van dezen post werd geuit, bij een groot aantal leden wekte het bevreemding, dat ƒ10,000 meer op dezen post werd gebragt, dan door de commissie aanvankelijk was aangeboden. De som van ƒ25,000 scheen of te groot of te klein: te groot, met het oog op het regt van visscherij, waarvoor vroeger ƒ15,000 was aangeboden; te klein, zoo het regt van den grond, vroeger geschat op ƒ81,000, in aanmerking moest komen. Algemeen werd daaromtrent van het gouvernement inlichting gevraagd, terwijl men mededeeling wenschte zoowel van de stukken, welke het bestuur van Leiden aan de commissie had bekend gemaakt, als van de memorie van den lands-advocaat, op pag. 6 der Memorie van Toelichting vermeld.

»No. VII. *Verkaveling der droog te maken landen.* Daar men meende te weten, dat er reeds een plan van verkaveling gevormd was, gaven sommige leden het verlangen te kennen daarvan inzage te erlangen.

»No. IX. *Kosten van het personeel, politie- en justitie kosten, enz.* Men miste bij deze begrooting dien uitgewerkten en toelichtenden staat, welke bij iedere andere begrooting door het gouvernement wordt overgelegd. Dat gemis, reeds vroeger gevoeld, kwam hier te meer uit, waar men meerdere splitsing in bijzondere posten verlangde.

»Art. 2. Uit den staat sub lit. *E* bij deze voordragt overlegd. bleek het, dat op 12 augustus 1845, bij de overname van den agent van het ministerie van Finantiën te Amsterdam, voor agio berekend was ½ per cent. Men verlangde de reden te kennen, waarom toen agio is betaald, hetgeen noch vroeger, noch daarna schijnt te zijn geschied.

»Ten slotte vestigden sommige leden de aandacht nog op den onder lit. *G.* overgelegden staat. Zij merkten de onregelmatigheid op; waarmede de af- en over-schrijvingen hadden plaats gehad. Immers waren afschrijvingen bewerkstelligd uit posten, ten aanzien van welke zekerheid bestond, dat zij later weêr zouden moeten worden aangevuld.

»Andere leden, ofschoon erkennende, dat deze overschrijving niet geheel van onregelmatigheid ware vrij te pleiten, meenden echter in het lang uitblijven der tegenwoordige wets-voordragt, waardoor de noodige middelen ter voltooijing der onderneming verschaft worden, eene billijke reden van verschooning te vinden.”

Verslag van de Gedeputeerde Staten der Provincie Gelderland, overgegeven aan de Provinciale Staten van dat gewest, in hunne vergadering van den 24sten september 1850.

(Arnhem, G. J. THIEME.)

(*Vervolg van no. 208.*)

§ 18. *Armwezen.*

Dezelfde oorzaken, welke in 1848 werkten, om de armoede niet te doen toenemen en de bedelarij te verminderen, waren ook in het vorige jaar aanwezig. Het getal gevonnisden en naar de kolonie Ommerschans opgezondene bedelaars bedroeg 104, zijnde 67 minder dan in 1848. Op hun verzoek werden er 13 personen, als vrijwilligers, daarhenen gebragt.

De meeste veroordeelingen wegens bedelarij geschiedden in de maanden mei tot en met september, en dus in dat gedeelte van het jaar, waarin de gelegenheid tot werk het minst ontbreekt, doch waarin ook tevens de mildadigheid het minst wordt uitgeoefend. Onopgemerkt kan het niet blijven, dat er onder de veroordeelden velen gevonden worden, welke eerst kort te voren uit de koloniën terug zijn gekeerd. Weerzin in het werken, of ook ongeschiktheid daartoe, zal hen wel altijd tot last der maatschappij doen blijven.

In ons vorig verslag gaven wij een overzigt van het getal verpleegden en bedeelden in de verschillende steden en distrikten. Noodeloos komt het ons voor, dat zoodanig overzigt reeds nu herhaald worde. Wij deelden toen tevens breedvoerig mede de instellingen, welke er bestaan, om armen, hulpbehoevenden en weing gegoeden verzorging, huisvesting of te-gemoet-koming te verschaffen. Ook daarvan is herhaling nog minder noodzakelijk. Het strekt ons echter tot genoegen te kunnen melden, dat het getal liefdadige stichtingen met eene vermeerderd is. De heer *Christiaan Arnoldus Backer* te Zutphen, gedreven door eenen voorvaderlijken geest, heeft, met magtiging des Konings, verleend bij besluit van den 30sten november 1849, onder den naam van *Gebroeders Backers-weeshuis*, ter dier stede een weeshuis daargesteld en met de noodige fondsen begiftigd, om ten getalle, als de inrigting en fondsen zullen toelaten, geheel ouderlooze, behoeftige kinderen van beiderlei geslacht, tot de hervormde godsdienst behoorende, te verplegen en op te voeden. De op te nemen kinderen zullen in den regel niet boven de 12 jaar oud moeten zijn en binnen de gemeente Zutphen in huwelijk geboren, uit ouders, op hun overlijden, minstens 12 jaren, daar woonachtig geweest. Zijn voorbeeld strekke anderen tot navolging. Behoeftige en daardoor zoo dikwerf verwaarloosde kinderen tot brave, werkzame en nuttige menschen op te leiden, is het krachtigste middel, om armoede en zedeloosheid te keeren. Het kwaad wordt daardoor in den hartader aangetast. Mogten dan ook de pogingen van eenige ware menschenvrienden. om in Gelderland eene landbouw-kolonie, op het voorbeeld van die te Mettray, in Frankrijk, te stichten, tot een gelukkig einde worden gebragt, en een volgend verslag kunnen vermelden, dat Nederland zich in zoodanige inrigting verheugen mag.

Bij brief van den 6den october 1849 werd ons door den toenmaligen heer minister van binnenlandsche zaken medegedeeld het ontwerp eener wet op de banken van leeningen. welke het besluit des Konings van den 31sten october 1826 zoude vervangen, en nog meerdere verbeteringen aanbrengen, dan dat besluit reeds had te weeg gebragt. Daaronder behooren vooral het, zoo eenigzints mogelijk, niet meer toelaten van banken door verpachting of concessie, die zoo ligt, tot moeijelijk geheel te weren, misbruiken kunnen leiden, en eene afschaffing der inbrengers, in het oog des ministers zeer schadelijke personen, wier beroep tot vele misbruiken aanleiding geeft, wier loon de beleeners in hunnen benarden toestand een nieuwe druk op legt en die uit hunne betrekking niet zelden aanleiding nemen tot het houden van stille pandjeshuizen. Vele vragen werden daarbij tevens ter beantwoording gedaan en de mededeeling van ons gevoelen over onderscheidene punten verzocht.

Wij hebben hieraan bij een uitvoerig rapport voldaan. Van ouds zijn in Gelderland geene andere beleenbanken, dan die door middel van verpachting concessie door bijzondere personen worden gedreven. Alleen plaatselijke omstandigheden van bijzonderen aard hebben de bank te Arnhem in eigen beheer doen overnemen. Wij hebben dus moeten opmerken, dat het ontwerp, zoo het wet werd, hier een geheel ander stelsel zoude invoeren, dan daar werkelijk bestaat, en dat de uitzondering, welke toegelaten zoude worden, om banken te verpachten of te concessioneren, in Gelderland regel zoude zijn.

Bij deze, tot ons gewest betrekkelijke opmerking, hebben wij ons veroorloofd eene andere, van meer algemeene strekking, te voegen. De banken van leening worden onder de instellingen van liefdadigheid gerangschikt. Doch het zijn niet enkel de behoeftigen — arme of tijdelijk in ongelegenheid verkeerende onbemiddelden — die van haar gebruik maken, maar zeer dikwijls zijn zij ook het hulpmiddel van den ligtzinnigen verkwister. Niet alleen de ingezeten der gemeente, waar de bank gevestigd is, maakt er gebruik van, maar ook die daar buiten woont, zelfs de vreemdeling, zoo als te Nijmegen, in vrij belangrijke verhouding, het geval is. De beperktheid der geldelijke hulpmidelen bij de gemeente- en armbesturen maakt het noodzakelijk uitsluitend voor eigene behoeften te zorgen, en is oorzaak dat er geene geneigdheid kan bestaan, om die midelen aan te wenden voor inrigtingen, welker verking zich buiten de grenzen van de gemeente, zelfs van het rijk uitstrekt.

Bij brief van den 8sten juni jl. verzocht de heer minister van binnenlandsche zaken eenige opgaven te mogen ontvangen, wegens die spaarkassen, welke de strekking hebben, om pesronen, die gedurende den zomer min of meer goede verdiensten hebben, in de gelegenheid te stellen, daarvan iets af te zonderen, ten einde tegen den winter aan hen, met of zonder genot van rente en premie in geld of in levensmiddelen, brandstoflen enz. terug gegeven te worden,

De uitslag van het ingesteld onderzoek over het jaar 1849 is in den staat op blz. 144 en 145 opgenomen.

De heer *Heldring* heeft een tweede verslag van den staat en verrigtingen van het asyl Steenbeek uitgegeven. De slotsom is deze: twee opgenomene vrouwen zijn in het gesticht overleden, acht zijn in diensten geplaatst, eene is bij landlieden uitbesteed, twaalf zijn er moedwillig vertrokken. Bij het opmaken van dat verslag, in de lente van dit jaar, waren er dertig aanwezig.

De rampen, door den watersnood in de maand februari dezes jaars veroorzaakt, bewogen den Koning, bij besluit van den 17den dier maand, eene algemeene collecte ten behoeve der noodlijdenden uit te schrijven.

De bereidvaardigheid van het Nederlandsche volk, om hulp aan rampspoedigen te verleenen is bekend, en ook ditmaal weder op eene uitstekende wijze gebleken.

Op het eerste berigt des onheils, werd reeds veel gegeven, om in den eersten nood te helpen voorzien, en toen nu de gelegenheid daar was, om mede tot herstel der verliezen van minvermogenden bij te dragen, werd dit met zoo milde hand gedaan, dat de gelden, daartoe te bestemmen, spoedig tot de aanzienlijke som van ƒ200.200 klommen.

Ingevolge eene beschikking van den heer minister van Binnenlandsche Zaken van den 29sten maart 1850, werden door de collegiën van Gedeputeerde Staten van Noord-brabant, Gelderland, Overijssel en Limburg leden uit hun midden benoemd, om uit te maken eene algemeene commissie, ten einde te Arnhem, onder voorzitting van den heer gouverneur van Gelderland vereenigd, zich te verstaan over de regels en de wijze, gelijkelijk in de onderscheidene provinciën te betrachten bij het opmaken der verliezen, geleden door noodlijdenden, die het ontbrak aan eigen middelen tot herstel van hun verlies of tot voorziening in hunne behoeften, en nadat het bedrag dier verliezen werkelijk, volgens de aan te nemen regels, zou zijn opgemaakt, aan den heer minister van Binnenlandsche Zaken het vereischte voorstel te doen, tot bepaling van het aandeel, dat aan elke provincie in de opbrengst der collecte zou kunnen toegekend worden.

De provincie Groningen was mede in des ministers aanschrijving begrepen; maar de Gedeputeerde Staten van dat gewest benoemden geen lid voor die

commissie, uit hoofde van het gering bedrag der schade, daar geleden.

De gemelde commissie volbragt hare taak op eene voorspoedige wijze, en deed reeds den 11den april, met eenparigheid van stemmen, een voorstel, nopens het aandeel, aan ieder der betrokkene provinciën toe te kennen.

Eene som van duizend gulden werd daarbij afgezonderd voor niet bekende behoeften, zoo als die in de provincie Groningen.

Ten gevolge van dit voorstel werd aan Gelderland toegewezen eene som van ƒ47064,68.

De verdeeling daarvan tusschen de noodlijdenden werd aan ons opgedragen, bij dispositie van den heer minister van binnenlandsche Zaken van den 20sten april 1850.

Een lid uit ons midden werd belast, om het noodige daartoe voor te bereiden, en het vereischte onderzoek waar, waar het noodig was met bijstand van deskundigen, werd zoo geleid, dat wij reeds den 31sten in staat gesteld waren, om die verdeeling tot stand te brengen.

Over eene som van ƒ513 werd de beschikking nog aangehouden voor de toen nog onbekende kosten, welke noodzakelijk voor opnemingen door deskundigen zouden hebben moeten besteed worden. Die kosten hebben echter slechts de geringe som van ƒ30 bedragen. Het overschot van de ƒ513, groot . . . . ƒ 483.00

is gevoegd bij de gelden, welke later ter verdeeling zijn gegeven, namelijk:

de helft der geheele opbrengst van een, door den heer *S. J. van den Bergh* te 's Gravenhage, uitgegeven dichtstuk, bestemd voor de noodlijdenden in Noord-Brabant en Gelderland . » 466.72½

het aandeel van Gelderland, bij dispositie van den heer minister van Binnenlandsche Zaken van den 2den augustus, toegekend van de nader ontvangene liefdegiften en van eene bijdrage van ƒ8000 uit 's rijks kas . . . . » 3700.15⁵

De beschikbare som bedroeg nu nog . ƒ 4649.88

Daaruit is later toegewezen aan

Maasbommel, voor verlies van vee .	ƒ	100.00
Driel, voor schade aan gebouwen . .	»	345.00
Voorst id nog.	»	400.00
Westervoort, voor schade aan bezaaid land nog	»	110.00
Herwen, voor schade aan gebouwen nog	»	709.31⁵
Druten, voor schade aan aardappelen .	»	40.00
Appeltern, voor schade aan gebouwen nog	»	349.00
Dreumel, voor schade aan veldvruchten en vee	»	566.00
Huissen, voor schade aan veldvruchten en gebouwen nog	»	71.00
Est en Opijnen, voor schade aan gebouwen nog	»	207.50
Haaften id nog	»	215.00
Herwijnen id nog	»	318.00
Pouderoijen id nog	»	541.00
Varik id nog	»	126.00
Waardenburg id nog	»	60 00
Wadenoijen id nog	»	110.00
Zuilichem id nog	»	184.00
het Ambt Doetinchem en de gemeente Bergh, ter vergoeding van uitschotten door de commissie van onderstand van noodlijdenden gedaan.	»	198.06⁵
Te zamen	ƒ	4649.88

Te 's Hertogenbosch heeft eene aanzienlijke verloting plaats, waarvan de opbrengst mede nog voor de noodlijdenden bestemd zal zijn. Hetgeen daarvan aan Gelderland zal toevloeijen kan besteed worden tot vergoeding van schade, waarvan later opgaaf is gedaan, en welke nog het onderwerp van een nader onderzoek uitmaakt.

(Bij het verslag zijn nog gevoegd twee staten 1o. verzameling der toegekende schadevergoeding ten gevolge van den hoogen waterstand en overstrooming in het voorjaar van 1850, gespecialiseerd voor de gemeenten; 2o. een staat der spaarkassen in 1849 gevestigd in zes gemeenten.)

(*Vervolg hierna.*)

Mengelwerk.

Allerlei.

De Italiaansche opera te Parijs zal zaturdag, 9 november, worden geopend met *Bellini*'s opera *la Somnambula*, waarin CALZOLARIE de rol van *Elvino*, en de gravin ROSSI, (Mlle. SONTAG) die van *Amina* zal vervullen. — Ten aanzien eener andere artiste van gemelden schouwburg, werd er laatstleden zaturdag door het *Tribunal de Commerce* eene zaak beslist, waarmede vrij zonderlinge bijzonderheden verbonden waren. De heer FREYBERG directeur van den Italiaanschen schouwburg te Berlijn, was naar Parijs gekomen om den heer LUMLEY eene jonge en bevallige cantatrice te betwisten, die, onder den naam van Mme FIORENTINI met veel glans, tegen het einde van het laatste saizoen op Haar Majesteits Theater te Londen was verschenen. De heer FREYBERG schatte het verlies, 't welk hij lijden zou door zich verstoken te zien van de medewerking dezer jeugdige zangeres, op niet minder dan 80,000 franken, en eischte die som als schadevergoeding van den heer LUMLEY. De regtbank oordeelde dat er in de omstandigheden der zaak niets was 't welk de vordering tegen den heer LUMLEY kon schragen, en de eisch van den Berlijnschen directeur werd afgewezen; ten gevolge van die beslissing blijft de jonge en schitterende cantatrice bij de Italiaansche opera te Parijs.

De *Courrier de Marseille* deelt het volgend verhaal mede: »Eenige dagen geleden, gevoelde een Engelschman, die om schulden in de gevangenis dier stad opgesloten was, zich zeer ongelukkig bij het vernemen dat eene jonge vrouw, die zich in de zelfde gevangenis bevond, en met welke hij eene naauwe kennis had aangeknoopt, op het punt stond van te vertrekken, naardien hare schulden waren betaald geworden. Het uitzigt van alleen achter te blijven behaagde den heer BULL geenszins, en de dame, van haren kant verlangde, naar het schijnt, niet minder hem uit zijne kooi te laten. Na onderlinge beraadslaging, dus, besloten zij dat de Engelschman in hare matras zou worden gepakt, en uitgesmokkeld. Gezegd, gedaan. — de Engelschman werd door zijne schoone gezellin netjes ingenaaid, en zij, haar ontslag bekomen hebbende, zond om eenen commissionair, die de matras zou wegdragen. Een der opzigters, echter, der gevangenis, achtte het, alvorens de dame en de matras uit te laten, noodig, eenige inspectie van hare kamer te nemen. Dit nam eenigen tijd weg, en het gevolg was dat de toestand van den Engelschman in de matras alles behalve *confortable* werd. Plotseling hoorde de opzigter tot zijne groote verbazing, diepe zuchten in de matras — daarop zag hij haar bewegen — vervolgens zag hij er een hevig gestommel in, en hoorde eene angstige stem schreeuwen: »laat mij er uit! och, laat mij er uit!" De dame, beducht dat de Engelschman mogt worden gesmoord, sneed oogenblikkelijk de matras open, en vertoonde den heer BULL in treurigen toestand. Weldra echter kwam hij bij, en werd weder naar zijne kamer gebragt, terwijl de schoone verlof kreeg om af te trekken.

— Men leest in *Punch:* »De Koningin heeft dr. SMITH benoemd tot aartsbisschop van Rome en primaat van Italië." Deze benoeming, het uitvloeisel van Harer Majesteits welwillendheid, zal met groote vreugde in de roomsche staten worden toegejuicht; en de regering zal er den hoogst eerwaardigen prelaat eene prachtige ontvangst voorbereiden. Mevrouw SMITH, benevens haar talrijk en belangwekkend kroost, zal Zijne Gratie begeleiden, voor wien het paleis van het Vatikaan, of, gelijk sommigen beweren, het kasteel van *San Angelo* in gereedheid wordt gebragt. De eerwaarde THOMAS BROWN is benoemd tot deken van St. Pieter, te Rome. De deken zal zijn verblijf nemen in het paleis der inquisitie. De eerwaarde JOHN JONES zal de nieuwe aarts-deken van Babylon zijn. Men zegt dat ook doctor HILLS en doctor SCARLETT bevordering zullen bekomen.

— Als *laatste ballon-nieuws uit Parijs* schrijft het genoemde weekblad: »Gisteren maakte de heer POITEVIN eene luchtvaart op den rug van den dromedaris. *De dromedaris zat op een ezel.*"

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe *C. A. VAN REEDE TOT DEN PARKELER*, geliefde Echtgenoote van
A. VAN DER RAMHORST DE BROUWER, *Officier van Gezondheid.*
GRAVE, den 31sten October 1850.
Strekkende deze zoowel voor Familie en Bekenden, als Algemeene en Bijzondere Kennisgeving.

---

† † †
† †
†

HET GEMEENTE-BESTUUR VAN *BRUMMEN*, is voornemens op Woensdag den 20sten November 1850, des middags om 12 uur, aan het Logement *het Kromhout* aldaar, aan te besteden.

Het Bouwen van eene SCHOOL MET ONDERWIJZERS-WONING, in de Buurtschap *Oeken*,

waarvan bestek en teekening ter inzage zal liggen ter Gemeente-Secretarie en ten huize van *B. WILLEMSEN*, in de Herberg *de Zon.*

Zullende voorts twee dagen vóór de aanbesteding op de bestemde plaats nadere aanwijzing gedaan worden.

Brummen, den 3den November 1850.

Het Gemeente-Bestuur voornoemd,
HOFFMAN,
Burgemeester en Secretaris.

VERKOOPING
VAN
ONROEREND GOED.

Mr. *W. J. C. PUTMAN CRAMER*, Notaris te *Zutphen*, zal op Donderdag den 14den November 1850, des middags om 12 ure, ten huize van *L. SWARTJES*, in het *Nederlandsche Koffijhuis* aan de markt te *Zutphen*, doen inzetten en 14 dagen later, zijnde den 28sten November daaraanvolgende, ter zelfder uur en plaats finaal verkoopen:

1o. Eenen met zeer veel smaak aangelegden met exquise VRUCHTBOOMEN en bij uitstek schoone HEESTER- en BLOEM-GEWASSEN beplanten TUIN, met daarin staanden bijzonder sierlijk en doelmatig ingerigten KOEPEL, bevattende een zeer ruim behangen en geplafonneerd VERTREK, met daarom loopend BALKON, eene KEUKEN, voorzien van WELWATERSPOMP, een SLAAPVERTREK, KELDERS en verdere benoodigdheden; benevens een afzonderlijk staand SCHUURTJE, tot berging van gereedschappen. Alles staande en gelegen buiten de Nieuwstadspoort te *Zutphen*, aan den straatweg naar *Deventer*, en Kadastraal bekend in Sectie B No. 211 en 212, groot 37 Roeden 30 Ellen. En

2o. Eenen, onmiddellijk achter het vorig perceel mede te *Zutphen* gelegen MOESTUIN, Kadastraal bekend in Sectie B No. 161, groot 11 Roeden 50 Ellen.

Deze Goederen zullen in de twee gemelde perceelen en ook in massa geveild worden, en zijn inmiddels dagelijks, des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 1—4 ure, op vertoon van een, bij genoemden Notaris *PUTMAN CRAMER* verkrijgbaar, toegang-billet, te bezigtigen; terwijl nadere informatiën bij meergenoemden Notaris te bekomen zijn.

Heden ontvingen wij de MODELLEN van MANTELS, HOEDEN en MUTSEN, hetwelk wij de eer hebben de Dames hiermede te berigten.
Arnhem, den 2den November 1850.
FRANSSEN & RELOTIUS.

STOOMVAART
VOOR DEN
NEDER- EN MIDDEN-RIJN
DUSSELDORPSCHE
MAATSCHAPPIJ.

Geregelde Dienst van 18 October 1850.

Van *Dusseldorp* naar *Arnhem:* des Maandags, Donderdags en Zaturdags, des morgens te 8 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam:* des Zondags, Dingsdags en Vrijdags, des morgens te 9 ure.

Van *Rotterdam* naar *Arnhem:* des Maandags, Woensdags en Zaturdags, des morgens te 6½ ure.

Van *Arnhem* naar *Emmerik* en *Dusseldorp:* des Maandags, Woensdags en Zaturdags, des namiddags te 3½ ure.

In directe verbinding met de **DAGELIJKSCHE DIENST** tusschen *Dusseldorp* en *Keulen*, **TWEEMAAL DAGELIJKSCHE** tusschen *Keulen* en *Mainz* en de **DAGELIJKSCHE** tusschen *Mainz* en *Mannheim.*

Nadere inlichtingen geeft de Agent te *Arnhem*
C. BALCK.

Marktprijzen.

DEVENTER, 1 november.

Oude en Jarige *Tarwe*, die zeer gezocht is, was ook weer heden zonder eenigen aanvoer, en niet anders dan van de zolders te bekomen, tegen ƒ9.00 à 9.50 per mud. Van Nieuwe was de aanvoer eenigzins ruimer, dan evenwel meerendeels uit afwijkende kwaliteit bestaande, bragt met moeite vorige prijs op, en is verkocht van ƒ7.00 à 8.50. — *Rogge* vrij aanzienlijken aanvoer tot nagenoeg vorige prijzen, evenwel minder vlug opruimende ten gevolge der eerst overdrevene eischen der verkoopers en der algemeen voldoende kwaliteit, zijnde verkocht ƒ5.70 à 6.00. — Ook van *Boekweit* was de aanvoer merkelijk ruimer, dan echter ook voortdurend vele koopers vindende, bragt weer ruim vorige prijzen op, zijnde daarvoor besteed ƒ5.25 tot 6.50. *Garst* als ook *Haver* niet ter markt. — *Paardenboonen* ƒ5.75 à 6.00. — *Boter* 1e soort ƒ14.00 à 14.50, 2e soort ƒ11.00; à 11.50 à 12.50. — *Aardappelen* ƒ1.60 à 2.00 het mud. Ter markt 60 à 65 mud. Per schip verzonden 1700 à 1800 mud tegen ƒ1.75 a 2.15 het mud.

Waterhoogte te Arnhem.

4 Nov. 1 El 6 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 1 D.

De prijs dezer courant is ƒ 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels ƒ 1, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.